Gil Robles proposa la suspensió indefinida de l'Estatut

Ha continuat la discussió del projecte d'arrendaments de finques rústiques

(CONFERENCIA TELEFONICA DEL NOSTRE REDACTOR A MADRID)

En el debat sobre la qüestió catalana no es tracta més que de decidir quina mena d'enterrament es farà a l'Estatut de Catalunya. Uns prefereixen el panteó a perpetuitat, la derogació; els altres, el nínxol temporal, la suspensió.

Amb aquest motiu els oradors parlamentaris més illustres parlen doctament sobre regionalisme, unitarisme, autonomia, federalisme i nacionalisme, amb gran complaença dels diputats de la Lliga que intervenen des de fa vint-i-cinc anys en aquesta mena de debats, sense que a ells hagin aconseguit mai el menor resultat beneficiós per a Catalunya. Mai, però, la Lliga no havia realitzat aquesta filigrana de contribuir, amb la seva eloqüència, a un debat que tingué com a conseqüència la pèrdua de l'autonomia catalana, amb la qual cosa obtindrà l'èxit meravellós de poder continuar pronunciant discursos, durant vint-i-cinc anys més, al Parlament espanyol. L'esdeveniador es presenta espléndid per als diputats joves de la Lliga, i el senyor Cambó va encertar una vegada més quan va anunciar, després del triomf electoral de les dretes, que l'actual Parlament no constituïa cap perill per a l'autonomia de Catalunya: el senyor Maura, el senyor Gil Robles, el senyor Martínez de Velasco, el senyor Melquiades Alvarez, àdhuc el mateix senyor Goicoechea Coscoyuela, tots, en fi, eren autonomistes sincers. S'està demostrant pràcticament un encert més del senyor Cambó. No estranyarà als seus admiradors.

El senyor Lerroux no ha assistit a les sessions durant la discussió del problema català. Li ho han impedit, sens dubte, les seves moltes ocupacions. El Govern no ha donat encara la seva opinió, que potser algun dia exposarà el senyor Rocha, encara que és possible que després de conèixer l'opinió del senyor Gil Robles no sigui absolutament indispensable conèixer el criteri del Govern.

GIL ROBLES

El senyor Gil Robles segueix atent des de l'escaó polític.

Fins que ho intervingué amb la darrera solemnitat el cap de la Ceda, la discussió s'ha limitat, aquesta tarda, a una curiosa esgrima entre els senyors Goicoechea i Cambó.

Tractava el líder monàrquic de demostrar la complicitat doctrinal de la Lliga en els successos de Catalunya, posant al servei d'aquesta tesi les goles més espectaculars de la seva oratòria. Textos de Prat de la Riba, de Duran i Ventosa i del mateix senyor Cambó serveixen al senyor Goicoechea per a acusar de nacionalistes i quasi d'oliats de l'Esquerra els diputats de la Lliga. Recordava també el fervor monàrquic que en un altre temps sentia el senyor Cambó i la seva evolució republicana recent.

Mentre parlava el senyor Goicoechea, el plet de Catalunya semblava allunyat, i tot es reduïa a esbrinar el grau de patriotisme espanyol que acusa la Lliga.

Ha parlat després el senyor Cambó, que fa novament història dels seus importants serveis a Espanya. Ha parlat àdhuc del patriotisme de la CHADE, posant de testimoni el senyor Ramir de Maeztu, ex-ambaixador de la dictadura a l'Argentina, perquè el patriotisme cal demostrar-lo amb fets i no amb paraules. Adhuc el patriotisme del senyor Cambó és patriòtic, perquè s'inspira en el desig d'estalviar a la pàtria trasbalsament d'un nou canvi de règim. Respecte a regionalisme o nacionalisme, això són coses del pensament que, com va dir el senyor Antoni Maura, no aduquerixen.

Tot i que ha estat menys afortunat que en el discurs anterior, els diputats de la Lliga han aplaudit el seu cap amb el mateix entusiasme, i ha continuat la plàtica amb la intervenció del senyor Honori Maura i rectificació del senyor Goicoechea.

El senyor Honori Maura ha parlat en nom del seu difunt pare. Es veritat que el senyor Antoni Maura va tenir dos ministres lleials: Cambó i Romanones, i un altre que no ho fou: Alba, la qual cosa ha estranyat molt el senyor Rocha. Però va atrevir-se Cambó a demanar a Maura, en el Govern nacional, un Estatut com el que la República va concedir a Catalunya?

Després de proclamar el senyor Goicoechea, en una nova rectificació, que ell era lleial al seu rei, ha parlat el senyor Gil Robles.

Tractem, doncs, de conèixer l'opinió del Govern. Exposa al cap de la CEDA la posició doctrinal de les dretes en el problema regionalista. Doctrinalment, troba que el regionalisme és una gran cosa. Arriba a desorientar el senyor Gil Robles amb les seves primeres afirmacions, en les quals reconeix que el problema català és una realitat que existeix, que no pot ésser estrangulada, que Catalunya té capacitat per a governar-se. Però això és la doctrina. Els diputats de la CEDA segueixen amb inquietud el discurs del seu cap. ¿On ens portarà aquest home?, pensen. ¿Resultarà ara estatutista de la mateixa manera que ens ho resultà gairebé republicà?

No. El senyor Gil Robles els tranquillitza. L'Estatut va ésser concedit amb torpor, amb precipitació; va ésser lliurat a mans imprudents, inexpertes. Què ha de fer ara l'Estat? Rescatar les facultats que va lliurar a la regió, no tornar-les-hi mentre no faci bandat: castigada una temporada sense Estatut.

El senyor Gil Robles no troba inconvenients legals que s'oposin a la suspensió de l'autonomia. ¿Només suspensió per tres mesos? No. Res de terminis, i molt menys de terminis tan curts.

La Ceda accepta el projecte del Govern a condició que la suspensió sigui indefinida. ¿Es resoldrà amb això el problema català? Tampoc no pretén tal cosa el senyor Gil Robles. Ara es deixarà en suspens l'autonomia, i després es discutirà de veritat la qüestió catalana, quan les dretes organitzin el nou Estat.

El senyor Gil Robles invita la Lliga i els monàrquics a què acceptin la seva recepta. No implica el vot particular de la Lliga una suspensió, de fet, de l'Estatut? ¿Anem, doncs, a una suspensió clara, oberta, definida. ¿No volen els monàrquics derogar l'Estatut? ¿Tal vegada no és el mateix una suspensió indefinida? I així, amb el vot unànime de la Cambra, salvarem — diu el senyor Gil Robles — "les petites dificultats del moment".

Al senyor Auguera de Sojo li ha plagut sens dubte el discurs del seu cap polític, i ho aplaudit des del banc blau. Altres aplaudeixen també el cap de la Ceda.

Quan aquest acaba el seu discurs, els diputats, amb la seguretat que hi haurà suspensió indefinida de l'autonomia, no presten ja atenció al senyor Sangenís. Només de tant en tant, entre la remor de les converses, se sent la veu de l'elegant diputat tradicionalista, que esmenta amb respecte els homes de la Solidaritat: ilustre Duc de Solferino, el venerable senyor Francesc Cambó...

Els diputats porten als passadissos els ecos del discurs del senyor Gil Robles: suspensió sense termini de l'Estatut.

1.2b/900

A.P.C.E.
SIG.:1.2b/900